

Edukacja integracyjna

Wakacje dobiegają już końca, dlatego warto kilka słów poświęcić nauczaniu w systemie integracyjnym w polskich szkołach. Od kilku nastu lat zauważalny jest postępujący proces zmiany myślenia u większości rodziców – zwłaszcza dzieci zdrowych, którzy coraz chętniej zgadzają się na posyłanie własnych pociech do klas integracyjnych. Jeszcze w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku można było częściej spotkać się z opinią, że niepełnosprawne dziecko jest gorsze, czasem ktoś doszukiwał się w niepełnosprawności tzw. „kary Bożej”. Rodzice szkoleni przez dziadków w szerzeniu zabobonów często uważali, że dziecko zdrowe nie powinno pat-

rzeć na dziecko z niepełnosprawnością. Zabobony i wierzenia ludowe szły nawet krok dalej – wielu ludzi uważało, że nawet matki w ciąży nie powinny patrzeć na ludzi z niepełnosprawnością. Szczęśliwie, po niemal dwóch dekadach ludzie zmieniają swój światopogląd. Upadek granic i wyjście Polski zza żelaznej kurtyny spowodowało, iż wiele osób miało okazję zobaczyć na własne oczy jak wygląda wzorcowa wspólna egzystencja społeczna ludzi zdrowych i niepełnosprawnych w krajach wysoko rozwiniętych. Piękne oddziały integracyjne przedszkolne i wczesnoszkolne, integracyjne klasy w szkołach średnich i świetnie przygotowane uczelnie wyższe do tego, aby kształcić studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Kilka miesięcy temu pisałem o pracownikach niepełnosprawnych, którzy swoją rzetelnością w wykonywaniu powierzonych obowiązków często przewyższają pracowników w pełni zdrowych. Podobnie sprawa ma się z uczniami. Ponadto uczeń zdrowy uczęszczający do klasy integracyjnej ma większą szansę pojąć szybciej i wydajniej przekazywaną przez nauczyciela wiedzę. Jest więcej czasu na zastanowienie się, także w klasach integracyjnych pracują nauczyciele wspomagający uczniów z niepełnosprawnością. W definicji kształcenia integracyjnego czytamy, że w pedagogice termin „integracja” może mieć szerszy i węższy zakres znaczeniowy. W szerszym znaczeniu wyraża umiejętność harmonijnego współżycia i współdziałania osób niepełnosprawnych we wszystkich formach i sytuacjach życia społecznego - w szkole, domu, pracy, czasie wolnym, czyli sprowadza się do integracji społecznej. Pierwsze klasy integracyjne pojawiły się w Polsce w roku 1993. Ich liczba stale rośnie. Nie oznacza to wcale, że drastycznie przybywa w naszym kraju dzieci niepełnosprawnych. Na podstawie danych dotyczących klas integracyjnych można dojść do wniosków, że rośnie poziom świadomości społecznej i coraz mniej dzieci niepełnosprawnych skazuje się na przebywanie w czterech ścianach i nauczanie indywidualne. Jest to bardzo pozytywne zjawisko.

Badania efektywności pracy w polskich szkołach wykazują, że poziom nauczania w klasach integracyjnych i tradycyjnych jest podobny. Znaleźć można więcej plusów uczęszczania dzieci do klas integracyjnych. Uczniowie tych klas są mniej skłonni do wyburków, są zwykle bardziej wyczerpani na ułomność drugiego człowieka. Budująca jest także determinacja rodziców uczniów borykających się z niepełnosprawnością. Przed trzema dniami rozmawiałem z dyrektorem jednej ze szkół pomaturalnych, usłyszałem opowieść o rodzicach, którzy niemal każdego dnia dojeżdżają samochodem z miejscowości oddalanej od szkoły o dwadzieścia kilometrów. Każdego dnia muszą także wynieść wózek ze swoim synem na drugie piętro szkolnego budynku, gdzie codziennie odbywają się zajęcia. W słowach wspomnianego dyrektora odnalazłem podziw dla rodziców i dla ucznia, za determinację. Ci ludzie wiedzą, czego chcą i w jakim celu się tak trudzą – usłyszałem na koniec rozmowy. Rzeczywiście – niezwykle zdolny uczeń robi postępy w nauce i dąży do uzyskania konkretnego zawodu. Największym dzisiaj problemem, z którym wciąż borykają się szkoły i uczelnie są bariery architektoniczne. Pod tym względem wciąż w kraju nie jest najlepiej. Wiele szkół i uczelni zajmuje stare, często niedoinwestowane budynki. Jeszcze częściej brakuje tam wind, podjazdów, schodolazów. Podczas tegorocznych juwenaliów zostałem zaproszony na ogólnopolską konferencję studentów niepełnosprawnych, realizujących studia w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych. Gdy przyszło do omawiania likwidacji barier architektonicznych w budynkach uczelniowych – studenci niemal ze wszystkich polskich uczelni twierdzili, że na tym polu trzeba jeszcze wiele zrobić. Nie lepiej jest na uniwersytetach. Stare, zasłużone i uznane uczelnie wciąż borykają się z likwidacją barier. Mało który uniwersytet może poszczycić się nowoczesnymi budynkami, a nawet – jeśli takie są, to bywa, że przy projektowaniu nie uwzględniano potrzeb osób niepełnosprawnych. Nie będę wymieniał konkretnych przykładów, o których rozmawiałem ze studentami, ponieważ byłoby to wstyd dla władz uczelniowych i dla architektów. Niemal u końca pierwszej dekady nowego wieku trzeba jednak spojrzeć optymistycznie na zmiany w postrzeganiu potrzeb uczniów i studentów niepełnosprawnych. W szkołach powstają nowe klasy integracyjne, przy uczelniach powstają biura rzeczników niepełnosprawnych studentów i pełnomocników rektora do spraw studentów niepełnosprawnych. Coraz częściej w ogłoszeniach rekrutacyjnych, redagowanych przez szkoły i uczelnie pojawiają się informacje na temat przystosowania placówki edukacyjnej do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Trzeba mieć tylko nadzieję, że kolejne lata przyniosą dalszą poprawę w opisywanej dziś przeze mnie tematyce. Pożyjemy – zobaczymy.

Leszek Langer.pl
Dyrektor Wydawnictwa przy FPN

Spis treści:

Dar serca od wielkopolskiej firmy PROFI	str. 3
Podróże bez barier. Rzym – Stolica Świata	str. 4 i 5
Dowody potwierdzające skuteczność terapii ze zwierzętami	str. 6 i 7
To i owo o rehabilitacji. Pas Baxolve Xp i MediStim X	str. 8
Niepełnosprawność w przepisach prawa – Wyższe wykształcenie	str. 9
Syndrom wypalenia zawodowego	str. 10 i 11
Poznajemy Warsztaty Terapii Zajęciowej. Świnoujście, Rzeszów i Toruń	str. 12 i 13
Praktyczne uwagi i spostrzeżenia do pracy z niepełnosprawnymi	str. 14 i 15
Terapie znane i nieznanne. Ustno - twarzowa terapia regulacyjna	str. 16 i 17
Ranking serwisów internetowych	str. 18
Czerpać siłę z niepełnosprawności. Michel Petrucciani	str. 19
Z biblioteki fizjoterapeuty. Terapia pedagogiczna	str. 20
Marian Wawrzeńczyk. Niepełnosprawny malarz	str. 21
Podziękowanie za obóz letni dla młodzieży niepełnosprawnej	str. 22
O polskich sportowcach na paraolimpiadach zimowych	str. 23
Pacjenci Hospicjum im. Chrystusa Króla w Stróżach	str. 24

Wydruk magazynu został
sfinansowany przez:

Państwowy Fundusz

Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

